Suomen Kuvalehti

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

N:o 5 — Hinta 1 mk. Helmik. 1 p:nä 1919

HELSINGIN UUSI ASEMARAKENNUS

avataan liikenteelle tänään, helmik. 1 p:nä 1919.

HUOMAUTUS KIRJALLISUUDEN YSTÄVILLE.

Koska useat sivistys-, tieto- y. m. kirjat ovat varastostamme joko loppuneet tai loppumaisillaan ja nykyiset painatusolot eivät salli uusien painosten ottamista, huomautamme tästä asiaintilasta niille kirjallisuuden ystäville, jotka aikovat kirjastoaan näillä teoksilla täydentää. On siis syytä varata ajoissa kirjat, joita ehkä piakkoin on mahdoton enää saada.

Kunnioituksella:

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA, HELSINKI

PYYTÄKÄÄ KIRJALUETTELOJAMME!

AUTOMOBIILEJÄ
— JA —
VARAOSIA

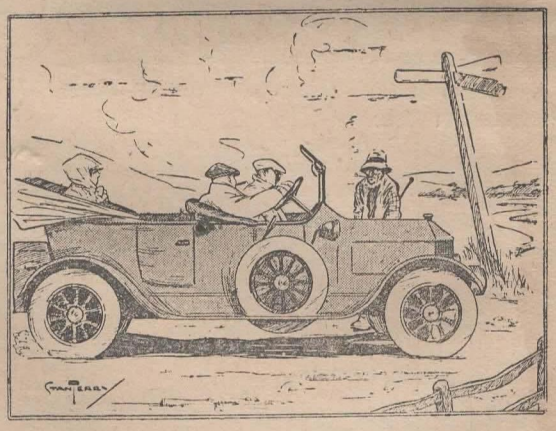

MYY

AATRA-AUTO

HELSINKI — BULEVARDI 3
PUHELIMET: 25 70, 89 70

Silkkiplyyssikappoja,
Villaplyyssikappoja,
Topattuja talvipalttoja,
Turkkeja,
Ulstereita,
Kamelinvillaulstereita

myy varastosta ja valmistaa ensiluokkaisesti

GRAND MAGASIN
(H. CAIRENIUS)
OMIST. KALLE KUUSINEN O.-Y.
HELSINKI, POHJ.-ESPLANAADINKATU 33.

SUOMEN KUVALEHTI

Toimitus: päätoimittaja L. M. Wiherjuuri, toimitussihteeri Yrjö Yläone. Puh. 88 55.

Konttori: Uudenmaank. 8, klo 9-½12, 1-½5. Puh. 8792. ¹/₁ v. 30: —, ¹/₂ v. 15: — ja ¹/₄ 7: 50.

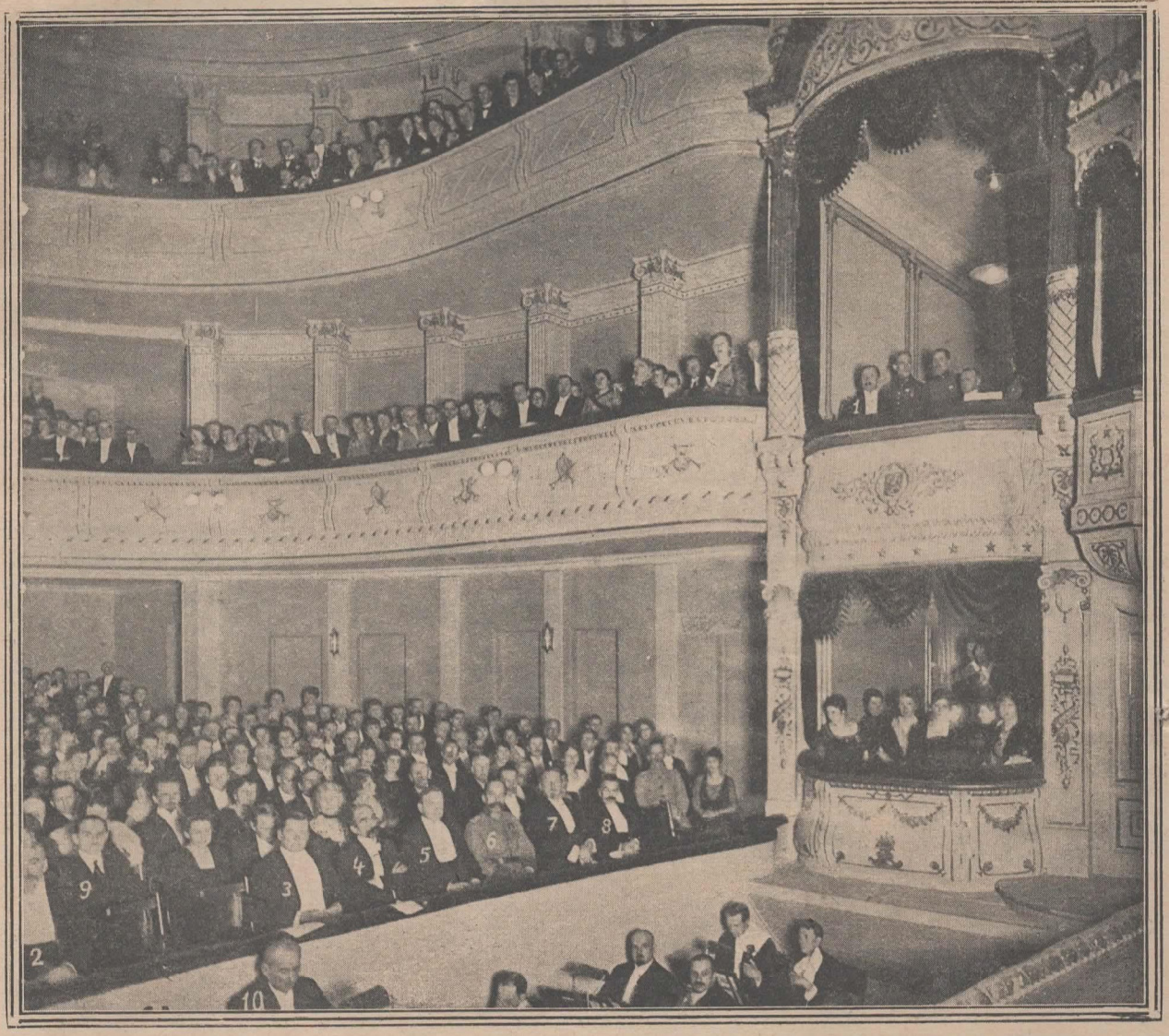

SUOMALAISEN OOPPERAN JUHLANÄYTÄNNÖSTÄ.

Kotimainen ooppera on korkeamman kansallisen sivistyksen jaloimpia ilmenemismuotoja. Sen vuoksi on oma hallituksemme rientänyt suomaan suojattomalle Suomalaiselle Oopperalle näytäntötaloksi ent. venäläisen teatterin, joka uusittuna avattiin tarkotukseensa juhlanäytännöllä tammik. 19 p:nä 1919. Juhlanäytännöstä otettiin Suomen Kuvalehdelle kuva ja nähdään siinä m. m. seuraavat huomattavammat henkilöt: 1) valtionhoitaja Mannerheim, 2) Saksan edustaja v. Brück, 3) Tanskan edustaja Nörregaard, 4) Ranskan edustaja Poirot, 5) Englannin edustaja Bell, 6) kaupungin komendantti Renvald, 7) pormestari v. Haartman, 8) Uruguain edustaja Lindholm, 9) Ukrainan edustaja Loshky ja 10) säveltäjä Merikanto.

Suomalaisen Oopperan juhlanäytännöstä. Toinen kuvaelma oop. »Aida». Sotapäällikön (hra Sola keskellä) miekka vihitään.

Einar Sjöström.
Oopperatalon uudistaja.

Väinö Sola.
Oopperan näyttämö-ohjaaja.

E. F. Forsström.
Oopperan puheenjohtaja.

Edv. Fazer.
Oopperan taloudellinen johtaja.

Greta von Haartman.
(Faraon tytär.)

Erna Gräsbäck.
(Aida.)

William Hammar.
(Etiopian kuningas.)

Oskar Merikanto.
Oopperan johtaja.

TILATKAA
SUOMEN URHEILULEHTI

joka on alottanut 22. vuosikertansa 1. I. 1919, Kustannusosakeyhtiö Otavan kustannuksella. Toimitus- ja avustajavoimiksi on kiinnitetty useita asiantuntijoita, joiden matkailua, ampumaurheilua y. m. reippailua käsitteleviä kirjoituksia ja kuvauksia tullaan säännöllisesti lehdessä julkaisemaan. Kuvitus tulee olemaan ensiluokkainen, monipuolinen ja runsas. Ulkoasuun kiinnitetään enemmän huomiota kuin ennen. Näin on päätetty tehdä senvuoksi, että Suomen Urheilulehdestä muodostuisi yleisen reippailun äänenkannattaja, jokaviikkoinen seuralainen joka miehelle ja naiselle.

Suomen urheilulehti ilmestyy säännöllisesti kerran viikossa 16-sivuisena. Tilaushinta on koko vuodelta 24:— ja puoli vuodelta 12:—. Asiamiespalkkiot ovat 3—10 kpl:een tilauksesta 15 % ja 11-kappaleen ja suuremmasta määrästä 20 % tilatun määrän yhteenlasketusta hinnasta. Palkkio on vähennettävä pois tilauksia lähetettäessä.

Tilaukset ovat lähetettävät lähimpään kirjakauppaan, maaseutuasiamiehillemme tai suoraan meille, jolloin tilaukset ja rahalähetykset ovat varustettavat osotteella: **Kustannusosakeyhtiö Otavan Aikakauslehtiosasto, Helsinki.**

Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsinki.

Tilaajan nimi	Osote	Koko vuosi 24:—	Puoli vuosi 12:—

Luetteloa voi jatkaa paperilla, joka viivoitetaan tämän sivun jatkoksi.

Tilausten kerääjän nimi: .....

Osote: .....

Maksu Smk. ..... *lähetetty postiosotuksena — perittävä jälkivaatimuksella.*

Suuri valikoima

Huonekaluja

ja

Rautasänkyjä

ehdottomasti halvimpiin hintoihin myy

O. Y. John Paischeff A. B.

Helsingissä, Mikonkatu 7.

TH. WULFF

Osakeyhtiö.

Helsinki — P. Esplanadik. 43.

Paperiliike

Toimittaa edullisimmin

Konttori- ja Toimistotarpeita

Suuri varasto.

Virastojen, kanslioiden, sotalaitosten, pankkien, vakuutuskonttorien, tehtaiden, liikekonttorien y. m. tavaroiden hankkija.

Minä käytän ainoastaan Laboratorin Käsisaippuaa.

A-B. O-Y.

LABORATOR

Helsinki. - Puhelin 36 03.

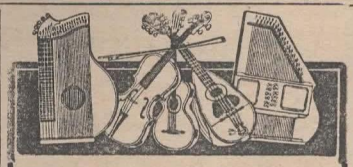

Suuri valikoima

SOITTIMIA,

tuoreita kieliä y. m. tarpeita on saapunut ∴ varastoomme. ∴

Pyytäkää luetteloa!

Helsingin Uusi Musiikkikauppa

K. G. FAZER.

Aleksanterinkatu 38.

A-B. O-Y.

V. E. LINDSTRÖM

Kaunovärjäys- ja kemiallinen pesulaitos

Maan vanhin, suurin ja ajanmukaisin laitos suorittaa kemiallista pesua ja värjäyksiä nopeasti — — — ja huolellisesti. — — —

Tehdas: Tynnyrintekijänk. 2.
Puhelimet: 33 29 & 6 78.

Myymälät:

Erottajank. . .	19, puh.	66
Aleksanterink.	26, »	38 65
Fredrikink. . .	37, »	61 22
Kapteenink. .	9, »	40 59
Nikolaink. . .	23, »	81 03

Saanut I palk., Kultamitalin & Diplomin Parisin näyttelyssä.

Myytävänä kaikkialla!

Suomalainen I luokan

PARTURILIIKE

omist.: Kolehmainen & Kettunen

allitusk. 15. Puhelin 115 51. Helsinki (Eduskuntat.)

Huolellinen työ, puhdas käsittely

Suojeluskuntapukuja

Valmistaa edullisimmin

Albergan Pukimotehdas

Omist. Juho Pauni.

Helsinki — Hallitusk. 17 — Puh. 8954

HUOM.! Sotilas- ja poliisipukujen valmistaja. HUOM.!

K. F. Puromiehen Kirjapaino O.-Y.

Helsinki, Lapinlahdenkatu 7. Puh. 32 57, 104 22.

SUORITTAA kirja-, aikakauskirja-, kuva-, nuotti- sekä kaikenlaista tilapäistä painatusta.

TRADE MARK

Westminster

Itämainen Paperossitehdas O.-Y.

KIPU JA KIVUNLIEVITYS.

UUSI MENETTELY.

ONKO KIPU IHMISEN YSTÄVÄ VAIKO VIHOLLINEN?

Kirjoittanut tanskalainen lääkäri **Alfred Bramsen.**

KYSYMYS ON MONIMUTKAISempi kuin saattaa luulla. Sillä samoin kuin pelko oli myöskin kipu tärkeänä tekijänä ihmissuvun kehityshistoriassa. Kumpikaan niistä ei ole ollut vältettävissä ja kuitenkin ne saavat aikaan paljon haittaa. Haluaisi mielellään sanoa, että ne ovat eläneet yli aikansa, koska ne sensijaan, että olisivat luonnon vaaran-hälyyttäjiä — niiden alkuperäinen tarkotus — ovat muuttuneet useimpien ihmisten elinkautisiksi seuraajiksi. Mitä pelkoon tulee, vahingoittaa se terveyttä, mutta sen loitolla pitämiseksi on monenlaisia keinoja, joista emme nyt kuitenkaan tässä aijo selkoa tehdä. Mitä taas kipuun tulee tietää jokainen, että »itsensä polttanut lapsi karttaa tulta», ja jos vain kerrankin on saanut hiilenporoa silmäänsä ja kokenut näin ollen yhden kiusallisimmista hetkistä elämässään, tietää myös, miten kipu samalla hetkellä aiheuttaa voimakkaita lihasliikuntoja, joiden tarkotuksena on vapauttaa meidät tuskaa tuottavasta vieraasta aineksesta. Jos sattuu makaamaan kovalla vuoteella kääntämättä ruumistaan usein tai jos istuu kauan samassa asennossa liikahtamatta, muodostuu asianomaiseen ruumiinosaan tuskallinen verestä tyhjä paikka. Myös tällöin aiheuttaa kipu lihasliikuntoja, t. s. silloin vaihdetaan heti asentoa. Se kipu, joka aiheutuu kylmästä, saa ruumiin »kylmästä värisemään». Miksi? Sentakia, että lihasväristys saa ruumiinlämmön kohoamaan!

»Vyöhyke-hoito» — kuten sitä kutsutaan — kaaviollisesti esitettynä. Viivat osottavat, mihin ruumiinosiin asianomaiseen sormeen tai varpaaseen kohdistettu puristus vaikuttaa kipua lieventävästi. Vyöhykehoito on herättänyt kiivasta väittelyä lääkäripiireissä.

Tuskaalievittävillä aineilla on monasti — niinkuin useimmilla muillakin lääkkeillä — *vahingollinen vaikutus*, joka kuitenkin vielä toistaiseksi on vain osaksi tunnettu. Niinpä maailmansodan aikana tehtiin se surullinen huomio, että morfini *alentaa* ruumiin lämpöä. Ambulanssien on luonnollisesti mahdotonta ottaa mukaansa yhtaikaa kaikkia tuhansia taistelun kestäessä haavoittuneita. Tämän takia annetaankin useille näistä poloisista väliaikaisesti morfiniruiskeita, kunnes heidät ehditään noutaa. Nyt pantiin merkille, että huomattavan suuri osa lievästi haavoittuneista kuoli kylmään. Näin tultiin huomaamaan, että morfini oli alentanut ruumiinlämpöä, joka talvella ja avonaisella kentällä on samaa kuin kuolema.

Kun munuaismura ja sappikivi kulkevat vastaavien ahtaitten kanaalien kautta, aiheutuu luonnollisesti kovia tuskia, jotka heti synnyttävät voimakkaita lihaspuristuksia; ilman näitä eivät vieraat ainekset tule ulos. Jos silloin annetaan kolkisinia, vanhinta ja kuuluisinta reumatismilääkettä, lakkaavat tosin kipu-ilmiöt, mutta samalla pysähtyvät myös ne lihasliikunnot, joita luonto käyttää poistaakseen ärsyttävät kalkkiosat. Seurauksena on pian uusi kohtaus, sillä ulos niiden täytyy päästä. Frans Hovitz, joka oli nerokas lääkäri, hylkäsi lievittävät aineet, kun hänen täytyi itse kokea tällainen kipukohtaus; hän ei tahtonut — kuten hän itse sanoi — vastustaa luonnollista eristystoimintaa.

On havaittu, että ainoastaan määrätyt tarttuvat taudit, n. s. »pyogeniset» taudit, ovat kipua tuottavia, lihasliikuntojen nimittäin yrittäessä istuttaa taudinsiemeniä edelleen vielä kos[illegible]mattomiin ruumiinosiin, ellei p[illegible]s pysy alallaan. Tällöin on lihaskankeus, jota juuri säännöllisesti pidetään kivun aiheuttajana, ilmeinen etu. Muut sairaudet, kuten tuhkarokko, malaria, hinkuyskä, lavantauti j. n. e. eivät sitä vastoin ole kipuatuottavia, koska ei olisi hyödyksi, vaan päinvastoin vahingoksi rakentaa sulkuja taudin vapaalle liikehtimiselle. Miten älykkäästi onkaan tämä järjestetty!

Päänsärky on omituinen muoto kipua. Todellisuudessa ei se ole muuta kuin aivan tavallinen edeltäjäoire, joka johtuu siitä, että *kokonaan toisessa paikassa kuin päässä* jokin seikka ei ole oikealla tolalla ja vaatii lepoa; itse asianomaisessa paikassa ei huomata mitään paikalliskipua, sentakia esiintyy sen asemesta päänsärkyä! Jos pitää mielessä, että aivot eivät ole ainoastaan säännöllisessä yhteydessä kaikkien ruumiinosain kanssa, vaan että ne ovat ylikenraali, jonka käskyjä totellaan, ei ole niinkään kummallista, että suurin kipu, jonka tehtävänä juuri on tarkistaa lihastoimintaa, on etsittävissä päästä. Miten kummallista — ja kuitenkin ymmärrettävää — on toisaalta, että kun joku lievähkö kudoksien itsemyrkytys aiheuttaa päänsärkyä, *itse aivoissa* voi kuitenkin olla märkäpesäke (abscessus) aiheuttamatta minkäänlaista kipua. Asianlaita on nimittäin se, että aivoja suojaa niin hyvin niiden paksu kuori, että niitä varten ei ole kehittynyt minkäänlaisia hälyyytysmerkkejä; senpätakia onkin hämmästyttävää aivojen tunteettomuus, kun ne loukkaantuvat tai kun niitä vaivaa joku tauti. Ajateltakoon vain, että suuria aivoleikkauksia voidaan suorittaa

Hammaslääkärissä. Peukalon puristaminen korvaa novokainilla tahi kokainilla aikaansaadun paikalliskuoletuksen.

ilman minkäänlaista kipua, siis kuolettamatta! Voidaan esim. syövyttää »polttaa» aivokudoksia miten paljon tahansa sen tekemättä kipeätä! Ilmeisesti ovat kipukeskukset muodostuneet vain sellaisille paikoille, jotka aikojen kuluessa ovat olleet ulkoapäin tulleiden vaikuttimien enimmin uhkaamia.

Ei ole näin ollen olemassa mitään estettä, että lievitämme kipua tai poistamme sen niiden monien lääkkeiden avulla, jotka ovat käytettävissämme, kunhan vain emme unhoita, että siten *naamioimme* todellisen sairauden. Päänsärky on kuten sanottu vain hälyytys, jonka lievitys ei suinkaan poista esim. sitä suolisairautta, joka on sen aiheuttaja. Myrsky — sairaus — tulee aivan yhtä varmasti, vaikkakin vaimennamme sen levottomuutta herättävän hälyytyksen — kivun —, jonka ilmatieteilijä — luonto — on meitä varottaakseen aiheuttanut.

Aivan samoin kuin päänsärky on hammaskipukin vain merkki siitä, että *elimistö* ei ole terve, että itse hammasaines on vahingoittunut ja vaatii paikkauttamista hammaslääkärillä. Ellei olisi mitään hammaskipua, päästäisivät useimmat syöntivälineensä rappeutumaan siksi, kunnes olisivat kokonaan hampaattomia.

Kun me nyt tässä koskettelemme kokonaan uutta, varsin kummallista ja ennen kokonaan selittämätöntä tapaa lievittää kipua, tapahtuu se näin ollen sillä edellytyksellä, että lukijat ovat selvillä siitä, että on säännöllisesti olemassa huomattava ero kivun lakkaamisen ja sairauden parantumisen välillä.

Noin kahdeksan vuotta sitten havaitsi toht. Fitzgerald Hartfordissa, Connecticutissa, jossa hän oli St. Francis Hospitalin erään osaston ylilääkärinä, että hän satunnaisesti painettuaan erästä kohtaa nenäontelossa aiheutti tunnottomuutta, joka käytännöllisesti katsoen oli samanlaista kuin se, joka tavallisesti aikaansaadaan kokainin avulla. Tarkat tutkimukset osottivat, että oli olemassa useita muita kohtia nenässä, suussa, nielussa ja kielessä, joihin kohdistettu voimakas painaminen aiheutti hermojen tunnottomuutta. Luetteloituaan nämä kohdat — noin 2—300! — hän korvasi yhä useammin tavalliset kuoletuskeinot mekanisella painamisella. Mikäli tiedetään saavuttaa hän täysin tyydyttävän tuloksen kahdessa kolmasosassa tapauksista ja lievitystä neljässä viidesosassa. Lääkkeethän eivät myöskään aina tee odotettua vaikutusta, ja sitä paitsi on selvää, että hän saavuttaa suuren kokemuksensa ja harjaantumisensa ja erikoisesti tarkotusta varten suunniteltujen koneittensa avulla parempia tuloksia kuin me muut. — Näitä pieniä kohtia, jotka eivät ole suurempia kuin tulitikun pää on käsiteltävä kuin sähkökellon nappia: on painettava *tarkalleen* nappia eikä vähääkään sivulle, sillä tällöin ei painamisesta ole mitään tulosta! Mutta toht. Fitzgerald menee vieläkin pitemmälle; sillä hän väittää, että hän ei ainoastaan saata lievittää kipua tahi aiheuttaa tunnottomuutta, vaan kykenee myös parantamaan määrättyjä tauteja, esim. *heinäkuumeen*, jota sairautta vastaan on kuten tunnettu käytetty tusinoittain parannuskeinoja ilman tyydyttävää tulosta. Sormella painetaan verestävää kitalakea ja sieraimien takaosaa, ja samaten — puikolla — kielen ja nielun eri kohtia. Amerikkalaiset väittävät, että hän on siten »parantanut» satoja heinäkuumetapauksia!

Lukijat kysynevät, mitä tämä kaikki auttaa *heitä*, koska hehän eivät tunne toht. Fitzgeraldin »painallus-nappeja» eivätkä myöskään voi matkustaa Hartfordiin — varsinkaan nykyaikana, jolloin matka Atlannin yli on varsin vaikea. Mutta tätä ei tarvitsekaan tehdä, sillä Hartfordin tohtori on tehnyt kaikille kovin helpoksi kipujen lieventämisen. Hän nimittäin jakaa koko ruumiin kymmeneen »vyöhykkeeseen», jotka vastaavat sormia ja varpaita. Kova, kolme minuuttia kestävä peukalon ensimäisen nivelen puristus esim. lievittää vatsa-, rinta-, etuhammas-, nenä- ja isovarvaskipuja, sanalla sanoen vaikuttaa kaikkiin niihin kohtiin, jotka ovat asiancmaisessa vyöhykkeessä. Mutta puristus on täysin vaikutukseton esim. keuhkoihin ja pernaan, koska ne ovat neljännessä vyöhykkeessä, ja sentakia on niihin vaikutettava painamalla neljänteen sormeen. Luonnollisesti ei oikean käden puristaminen vaikuta mitään vasempaan ruumiinpuoliskoon, ja päinvastoin. Sääntönä on, että puristus sorminivelen sivuihin on tehokkaampi kuin puristus ylhäältä alaspäin, mutta paras on puristaa samalla kertaa kummaltakin taholta.

Mitä hampaihin tulee, lievittää peukalon puristaminen etuhampaiden ja kulmahampaiden hammassärkyä. Etusormen puristaminen lievittää pienten ja keskisormen puristus suurten poskihampaiden kipua. Pikkusormi on yhteydessä vain viisaudenhampaisiin.

Potilas voi itse suorittaa puristamisen, joskin lääkäri tahi hänen apulaisensa luonnollisesti tekee sen paremmin. On puristettava niin voimakkaasti, että

Huokeampi ja vaarattomampi kuin aspirini ja muut päänsärkylääkkeet.

se lähentelee kipua, sormen on »kuoleuduttava», ja tämä tunnottomuus siirtyy käsivarren kautta koko asianomaiseen vyöhykkeeseen. Alotetaan hiljaan, mutta lisätään puristusta asteettain kolmen minuutin aikana. Lopulta ehkä koskee enemmän sormeen kuin hampaaseen!

Itse olen käyttänyt menettelytapaa vain muutamia kertoja ja menestyksellä, mutta tiedän useita amerikkalaisia kurkku-, nenä- ja hammaslääkäreitä, jotka käyttävät sitä säännöllisesti. Niipä on Hartfordissa kokonainen liuta hammaslääkäreitä, jotka käyttävät sitä käytännöllisessä lääkäritoimessaan — myös hampaita pois vetäessään. Sillä on se mainio etu, että se on *ilmainen* ja *vaaraton*, jonka takia en epäile sitä suositella lukijoiden kokeiltavaksi.

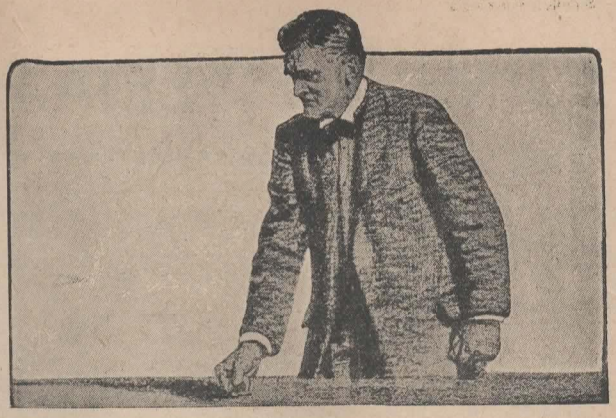

Tekee hyvää iskeä nyrkkiä pöytään, kun sattuu olemaan vihasta suunniltaan.

MILTÄ MAAILMASSA MAHTAVAT NYT NÄYTTÄVÄT.

PRESIDENTTI WILSONIN VIERAILU ENGLANNISSA.

Europan nykyistä asemaa tarkastellessa huomaa helposti, että »vanha maailma» on tällä kertaa kokonaan »uuden» armoilla. Ei, kukaan, olkoonpa se nyt ystävä, vihollinen tai puolueeton, tule toimeen ilman Amerikan apua. Senpä vuoksi ovatkin kansojen vaistot, jotka ovat erinomaisen herkät tuntemaan voiman tekijät, rakentaneet Yhdysvaltain presidentille vanhalla mantereella riemukulun. Niistä monista historiallisista tilaisuuksista, joissa hänet valokuvattiin tällä retkellä, esittää kuvamme yhtä. Se otettiin juuri ennen presidentti Wilsonin lähtöä Buchinghamin palatsista Ranskaan. Henkilöt kuvassa ovat vasemmalta: Rva Wilson, Englannin kuningatar, presidentti Wilson, kuningas Yrjö ja prinsessa Mary.

SUINULAN VERIAAMUN VUOSIPÄIVÄNÄ.

Mukanaolleen valaehtoinen kertomus.

TAMMIKUUN 30 päivän iltana vuosi sitten kokoontuivat Tampereen suojeluskuntalaiset, niiden mukana kertojamme. Kiikkisen taloon Aitolahdelle. Seuraavana aamuna saapui joukko, yhteensä n. 90 miestä Markkulan taloon Suinulaan, johon se leiriytyi levähtääkseen ja ruokaillakseen. Vahteja asetettiin joka taholle, ettei mitään yllättävää tapahtuisi.

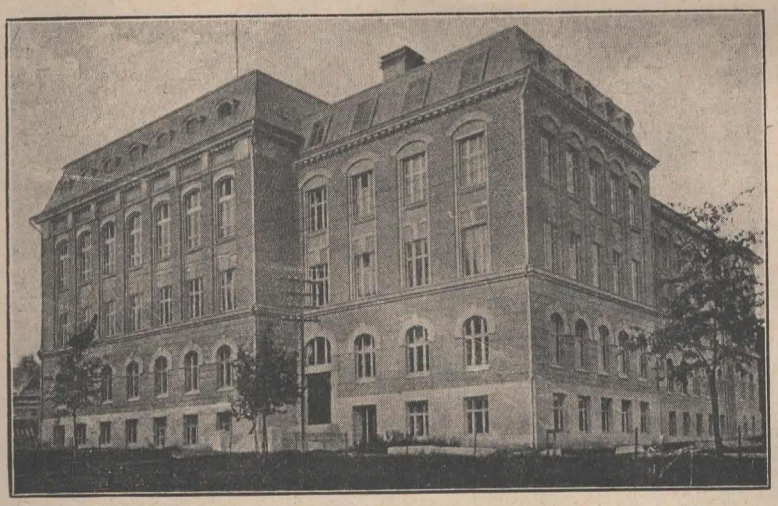

Tampereen teknillinen opisto, jonka oppilaita olivat useat Suinulan veriuhreista.

Kun kello oli muutamia minuutteja yli 9, kuultiin jonkun junan lähenevän, mutta tuliko se etelästä vaiko pohjoisesta, oli vaikea saada selville. Jonkun ajan kuluttua kiihkeässä jännityksessä odotettua kajahti klo 10—$^1/_2$11 rautatienasemalta tulevalta tieltä laukaus, jota pian seurasi toisia. Vahtien nähtiin samassa juoksevan taloa kohti aseistettujen miesten takaa-ajamina ja ampumina. Suojeluskuntalaiset hälyytettiin heti paikoilleen, ja niin alkoi ammunta heidänkin puoleltaan. Mutta heidän häviönsä oli jo alun pitäen varma. Aseinaan muutamia brovningeja ja mauserpistoleja sekä yksi ainoa sotilaskivääri oli heidän mahdoton vastustaa ylivoimaista vihollista, joka oli vahvasti aseistettu kivääreillä ja runsailla ampumavaroilla ja joka lisäksi sai apuväkeä. Seurasi tunnettu vetäytyminen talon kivinavettaan ja sitten — johtajan, kapteeni Söderholmin saatua kuolettavan haavan ja kahden muun suojeluskuntalaisen tultua haavoitetuksi — antautuminen ehdolla, että he saisivat vapaasti lähteä matkaansa luovutettuaan aseensa ja jälelläolevat ampumavaransa punaisten käsiin.

Siitä, mitä sitten seurasi, olkoon mukanaolleella kertojallamme itsellään sananvuoro.

»Sillä aikaa kun punaisten johtaja vetäytyi taloon sisälle tehdäkseen meidän johtajaimme kanssa kirjallisen sopimuksen, mikä tapahtuikin, luovutimme me aseemme ja komennettiin meidät kaksinkertaiseen riviin lähteäksemme heti matkalle, kun antaumiskirja olisi allekirjoitettu. Nyt oli sillä välin tullut pihaan muita punakaartilaisia, jotka mikäli kerrottiin kuuluivat Turun punakaartiin, ja alkoivat heti ladella meille hävyttömyyksiä sekä vaativat meitä ammuttaviksi. Tampereen punakaartin johtaja, joka vielä oli talossa, kiiruhti ulos ja kielsi varsin jyrkin sanoin ja elein punakaartilaisia meitä ampumasta, mutta hänen kieltonsa kaikuivat kuuroille korville. Intohimot ja murhanhalu olivat jo silloin vallitsevina. Innokkaimmin esiintyi eräs turkulainen roisto huutaen m. m., että »johtajamme Hyrskymurto on sanonut, ettei lahtareita säästetä!» Kaikki tämä tapahtui n. s. kädenkäänteessä, ja kun sitten eräs kookas, pelottavan näköinen venäläinen sotilas oli paljastetuin miekoin kulkenut aivan läheltä rivimme editse, kajahtivat laukaukset muutaman askeleen päässä meistä. Haavoituin heti vasempaan olkapäähän ja suistuin maahan, johon sitten jäin useitten muitten onnettomuustoverieni kanssa makaamaan helvetillisen ammunnan jatkuessa. Eräs uhreista, joka lienee hyvin pahoin haavoittunut, huusi korkealla äänellä: »Oi ampukaa, ampukaa minut!», jonka jälkeen kajahti useita laukauksia ja uhri vaikeni. Tämän kuolevan toverin huutò kaikuu yhä lakkaamatta korvissani. Me, jotka heti olimme haavoittuneet, jäimme makaamaan röykkiöön vierekkäin ja päällekkäin kuulien vinkuessa ylitsemme ja sattuessa joukkoomme, ja voimme äänestä päättää, milloin ne osuivat lumeen ja maahan tai lävistivät jonkun onnettomuusuhrin ruumiin. Kun ammunta hetkisen kuluttua oli vaimentunut, lähestyivät punakaartilaiset uhreja ja sitten kuului yksityisiä laukauksia, josta päätin, että niistä suojeluskuntalaisista, jotka vielä olivat hengissä, useita ammuttiin. Niin lähestyivät punaiset myös sitä paikkaa, jossa minä makasin, ja kuulin erään sanovan: »Ammu se s . . . na!» johon joku toinen vastasi: »Pistä se p . . . le!» Tällöin seurasi mitä hirvein kuolinparkaisu, ja olin tuntevinani omassa ruumiissani, miten kylmää teräspistintä painettiin yhä syvemmälle ja syvemmälle uhriin. Se oli minusta koko verilöylyn kaamein hetki. Mitä välittömästi tämän jälkeen tapahtui, en voi muistaa, mutta kun heti senjälkeen huomasimme, että punaiset olivat poistuneet hieman loitommalle, hyökkäsimme me elossa olevat ylös päästäksemme mikäli mahdollista pakoon villien käsistä. Avattuani silmät näin heti ensimäiseksi tutun nuoren miehen makaavan vieressäni liidunvalkein piirtein ja kuoleman rauhan levittäytyneenä kasvoille. Silloin hyökkäsin pois jaksamatta kuitenkaan pitemmälle kuin lähimmän varastorakennuksen laattian alle, josta saatoin kuulla, mitä pihalla tapahtui, kuitenkaan näkemättä mitään. Ainakin yksi meistä murhattiin senjälkeen, koska kuulin komennettavan kädet ylös, ja sitte kajahti useita laukauksia. — — —

Kun ampuminen oli vähitellen kokonaan laannut

(Jatkoa sivulla 106.

TAMPEREEN TEKNILLISEN OPISTON VAPAUSUHRIT.

Tampereen teknillisen opiston suojeluskuntaosasto, joka vapautemme puolesta kaatuneiden jalojen vainajain muiston velvoittamana on aina varuillaan kallista vapauttamme puolustamaan.

(Jatkoa sivulta 104.)

ja kun kuulemastani saatoin päättää, että punaiset korjasivat haavoittuneita suojeluskuntalaisia, ilmaisin piilopaikkani, jolloin kaksi Tampereen punakaartilaista otti minut hoitoonsa ja veivät minut varoen erääseen huoneeseen, jossa useimmat haavoittuneista olivat jo ennen minua. Pihamaa tarjosi hirvittävän näyn kaikkialla valkoisella lumella olevine kaameine verilätäkköineen ja hirvittävä oli näky myös sisällä huoneessa, jossa vaikeasti haavoittuneet ja kuolevat olivat päällekkäin. Siellä oli myös eräs jälelle jäänyt turkulainen roisto — muut olivat mikäli saimme tietää Tampereen punakaartilaiset ajaneet talosta pois — joka soimasi meitä siitä, että olimme tarttuneet aseisiin, toistaen yhä uudelleen. »Joka miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu», ja siten tietämättään nähtävästi julistaen omaa kuolemantuomiotaan.

Kertojamme, joka on antanut kirjallisen todistuksen tapahtumasta ja on valallaan valmis vahvistamaan sanansa todeksi, jatkaa sitten kuvaustaan tekemällä selkoa haavoittuneiden kovakouraisesta ja sydämettömästä kuljetuksesta Tampereelle.

Verisiä ovat näiden aikojen vuosipäiväin muistot, kaameita mieleen palautella. Niistä kertominen tuntuu kuin säälimättömältä, vasta arvettua alkaneiden haavojen auki repimiseltä. Mutta kun eräät kapinaa lähellä olleet ainekset ovat juuri äskettäin tahtoneet pestä kätensä silloisten hirmutekojen suhteen, lienee paikallaan näinä vuosipäivinä muistella vielä sellaisiakin yksityisseikkoja, jotka osottavat, ketkä tosiaankin ovat astuneet kansalaissodasta »verettömin käsin ja kirkkain otsin». He vaikoesimerkiksi juuri tässä tapauksessa nuo kuviemme esittämät arkuissaan makaavat valkoiset marttyyrit, jotka taistelun alkupäivinä olivat vielä kyllin herkkäluuloisia uskomaan, että punaistenkin taistelutavoissa olisivat olleet määräävinä kansainväliset säännökset. Tällaiset tapaukset ovat myös omiansa osottamaan, miksi kansalaissotamme sittemmin muodostui useasti niin julmaksi ja miksi sen kuluessa ei enempää puolella kuin toisellakaan myöhemmin enään joka tilaisuudessa armoa annettu eikä myös armoa pyydetty.

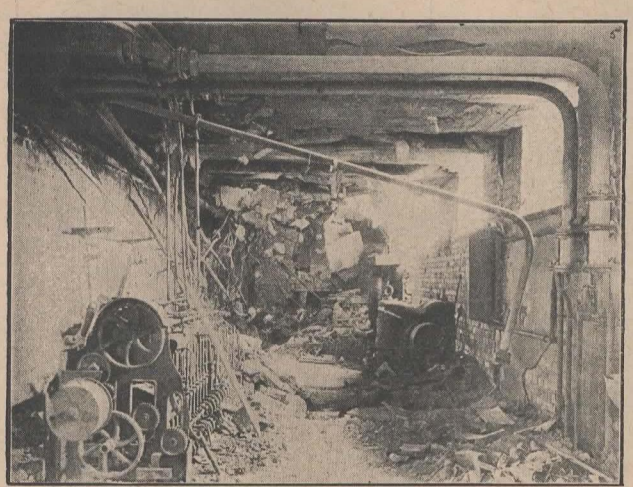

Kapinallisten hävityksen jälkiä Tampereen teknillisessä opistossa.

Kellarikerros, jossa osa laboratoriota kalliine koneineen sijaitsee.

Ensi kerroksen käytävä kanslian kohdalla. Kauhistuttava näky opinahjosta!

Tampereen teknillisen opiston oppilaita jääkäreinä Saksassa. Näin runsaasti oli Tampereen teknillinen opisto edustettuna niiden uskalikkojenkin joukossa, jotka ensimäisinä uskalsivat ryhtyä tositoimeen vanhan vainolaisen karkottamiseksi maasta.

TAMPEREEN TEKNILLINEN OPISTO JA VAPAUTUSSOTAMME.

TAMPEREEN TEKNILLINEN OPISTO JA SEN OPPILAAT joutuivat vapaussotamme aikana osaltaan monet kohtalot kokemaan. Kohta kapinan alussa, tammikuun 30 p:nä lähti se osa Tampereen suojeluskuntaa, johon Teknillisen opiston oppilaat kuuluivat, pyrkimään rintamaa kohti, mutta joutuivat he seuraavana päivänä Suinulassa vangiksi, melkein aseistamattomia kun olivat, jolloin punaiset murhasivat heistä 15, joista 9 »teknillistä». Eloon jääneistä suurin osa joutui haavoitettuna Tampereen sairaaloihin tai vankeina opistoon, jonka punaiset ottivat päämajakseen. Loput pääsivät suoraan rintamalle, toiset Tampereelle ja sieltä toisia teitä perille.

Suuri joukko opiston oppilaita otti myös jääkäreinä osaa vapautussotaan, palvellen edelleen armeijassa etupäässä teknillisissä toimissa.

Suinulan muistopäivää varten on opiston kaatuneiden oppilaiden kuvista laadittu taulu, jonka lehdessämme julkaisemme. Samalla julkaisemme kuvia opistosta, jonka punaiset polttivat, aikoen sen myöskin perinpohjin hävittää räjäyttämällä tässä kuitenkaan täysin onnistumatta. Pari kuvaa on myös Tampereen valloituksen jälkeen pidetyistä hautajaisista, jolloin valloituksessa kaatuneiden ohella Suinulan pojatkin siunattiin maan poveen.

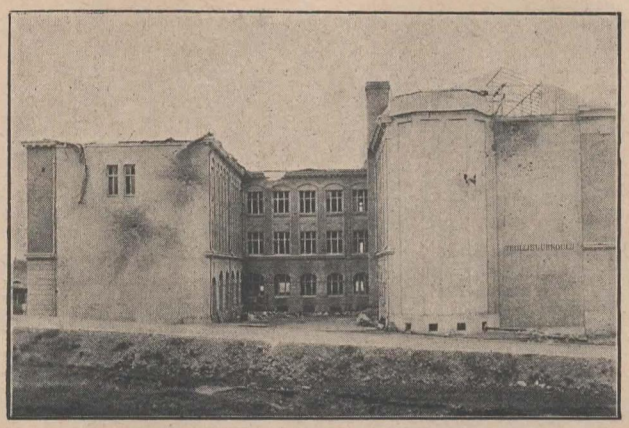

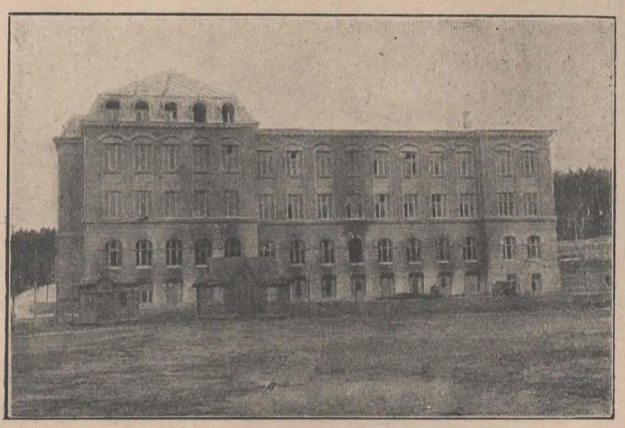

Tampereen teknillinen opisto sellaisena kuin „punaiset“ sen jättivät.

Opisto pohjoisesta päin. Opisto etelästä päin.

KAPINALLISTEN SUINULASSA VUOSI TAKAPE

Bruno Carlsson, Turusta.
E. Janhunen, Tampereelta.

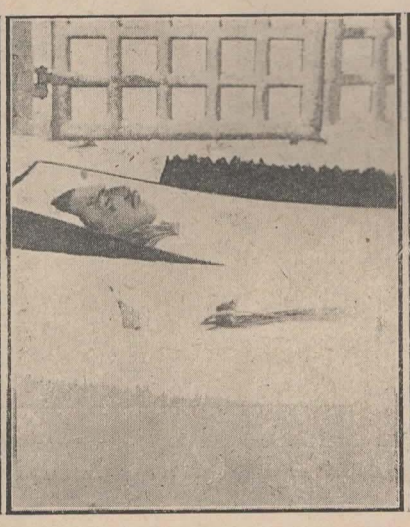

Maisteri Valtteri Muukkonen, Tampereelta.
Erik Vallin, Piikkiöstä.

Konttoristi Karl Backström, Tampereelta.
Yliopp. A. Pelkonen, Tampereelta.

Ylhäällä Otto
Alhaalla P.

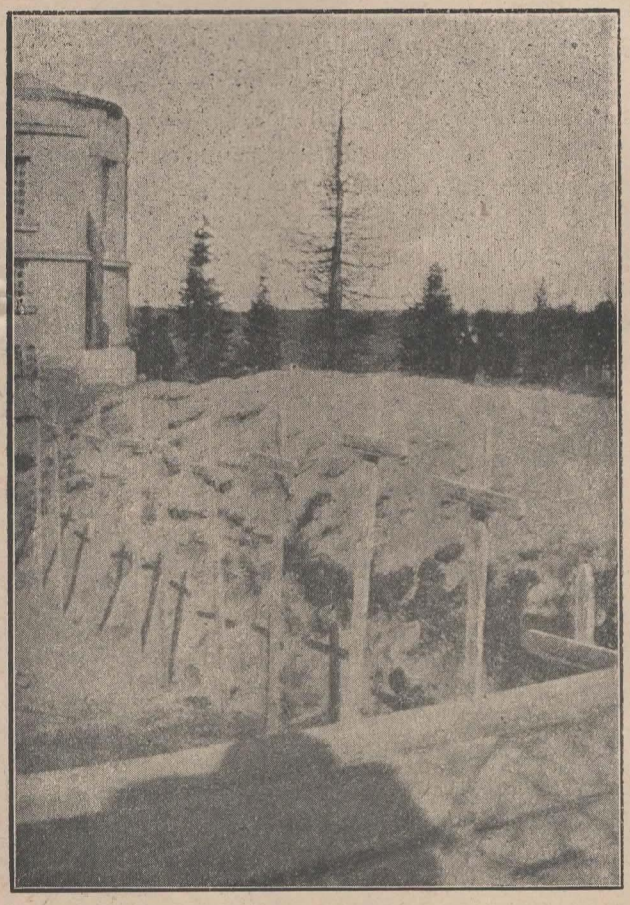

Suinulassa murhattujen hauta.
Suinulassa murhatuille nuorukaisille valittiin leposija lähinnä Tampereen hautausmaan kaunista kappelia.

SURULLINEN

Surullisen muiston vuosipäivä oli tammikuun 30:s. Yhdeksä kymmentä nuorta miestä, jotka olivat matkalla niiden luo, jot jo olivat ryhtyneet karkottamaan maasta vanhaa vainolaista ja h dän katalia suomalaisia liittolaisiaan, joutui yllätetyksi Markkul talossa Suinulassa. Melkein aseettomina eivät he voineet ylivoim selle, hyvin aseistetulle viholliselle mitään, minkä vuoksi heid oli antautuminen. Kun antautumissopimus oli allekirjoitettu, alk vatkin turkulaiset hulikaanit ja ryssät hirveän teurastuksen, jollo 17 suojeluskuntalaista — yllä kuvattujen lisäksi kapt. G. Söderhol ja ins. K. J. Karlsson — murhattiin raa'alla tavalla heti paikal

Suinulan verilöylystä haavoittunei
1) Erkki Marttila; 2) J. Blomqvist; 3) Matti Komulainen; 4) Paa Poutiainen; 5) Attu Nurminen (kaatui 3. 4. 1918); 6) Sulo Lehtone 7) Tauno Pöllönen; 8) Eräs sähköttäjä Lylystä.

RIN MURHAAMAT NUORUKAISET ARKUISSAAN.

Nurmi, Tyrväältä.
isonen, Turusta.

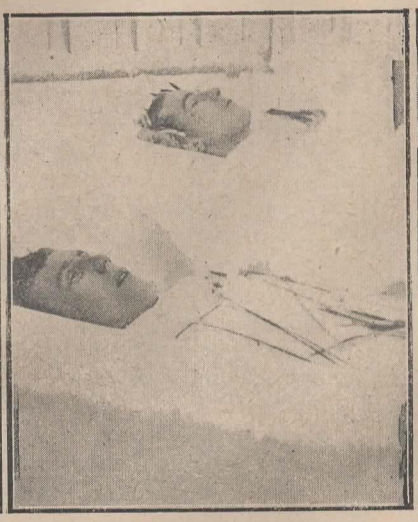

Eskil Polon, Helsingistä.
Ahti Tappura, Salosta.

E. Peltonen, Tampereelta.
Yliopp. T. Kiljunen, Tampereelta.

Tauno Penttinen, Kymistä.
I. Oulasvirta, Oulusta.

VUOSIMUISTO.

Eräs mukana ollut antaa tässä numerossamme elävän kuvauksen tästä epäinhimillisestä veritapahtumasta, jolla »punaiset» alkoivat »sotansa». Alempana näemme Suinulan verilöylystä haavoittuneina pelastuneita Hatanpään sairaalassa Vain sattuma pelasti heidät hengissä kuolemasta, joka heitäkin uhkasi. Verisen tapahtuman palauttaminen mieleen saattaa tuntua vanhojen haavojen repimiseltä, mutta kun näiden haavain lyöjäin taholla koetetaan uskotella kuljetun »kirkkain otsin ja puhtain käsin» on syytä muistuttaa, miten niitten kävi, joilla todella oli kirkas otsa ja puhtaat kädet.

a pelastuneita Hatanpään sairaalassa.
1) J. Blomstedt; 2) Herman Mäcklin; 3) Henrik Schreck; 4) Gösta Lundell; 5) Urho Harjanne (kaatui 3. 4. 1918); 6) Mikko Pesonen.

Tampereella kaatuneiden hautaus.
Suinulassa murhattujen jnhlallinen hautaus voitiin toimittaa vasta Tampereen valloituksen jälkeen.

SOITTOTAITURI PRESIDENTTINÄ.

KUN SANOMALEHDISSÄ äskettäin julkaistiin berliniläinen sähkösanoma, joka kertoi, että kuuluisa Paderewski ensimäisenä joulupäivänä oli saapunut Danzigiin englantilaisella risteilijällä, ja että Posenin puolalaiset Hotel Danziger Hof'issa, johon hän oli asettunut asumaan englantilaisen everstin Waden kanssa, olivat tervehtineet häntä Puolan tasavallan presidenttinä, joutui hyvin helposti kiusaukseen pitää tätä tiedonantoa pelkkänä uutisankkana, joka tulisi vain hetkisen herättämään mielenkiintoa ja sitten kuolemaan.

Ja kuitenkin kaikitenkin — miksei olisi voitu ajatella, että Paderewskin kaltainen nero tulisi presidentiksi näinä aikoina, jolloin »valtaistuimet vapisevat ja kuningaskruunut kukistuvat»; aikoina, jolloin Borgbjerg jumaloituna istuu itse tsaarin teatteriaitiossa ja jolloin Liebknecht oikoilee romuluisia koipiaan keisari Wilhelmin juhlasängyssä. Jos Italia olisi erehtynyt kuulemaan Saksan ja Itävallan liittolaissopimuksiin vetoamisia ja julistamaan sodan ympärysvaltoja vastaan, olisi se epäilemättä tänä päivänä tasavalta, ja kenen päähän olisi pälkähtänyt silloin ruveta ihmettelemään, jos suuri isänmaanystävä ja kansallisrunoilija d'Annunzio, joka sodassa on osottautunut urhoista urhoollisimmaksi, samalla kun hän Kapitoliumilta on innostanut sotapalvelukseen haluttomia kansalaisiaan hehkusanaisin puhein — niin, kenenpä päähän olisi pälkähtänyt ruveta ihmettelemään, jos hänet olisi valittu siinä tapauksessa Italian tasavallan presidentiksi?

Mistä syystä niin ollen Paderewskistä ei voisi tulla Puolan presidenttiä, hänestä, jota nykyisin pidetään kuuluisimpana isänmaansa poikana ja jonka sydämessä hamasta lapsuudesta lähtien on palanut halu vapauttaa kotimaansa vieraan ikeen alta.

Jan Paderewski — Puolan presidentti. Alkuperäisen valokuvan mukaan.

Eräinä määräaikoina vuotta on aina kuulunut kaikkein huomattavimpiin merkkitapauksiin se, että Ignace Jan Paderewski, maailman nerokkain pianotaiteilija, antaa julkisia konsertteja, jotka ovat tuottaneet hänelle suuren omaisuuden.

Paderewski, joka on upporikas, naimisissa paroonitar von Rosenin kanssa ja viettää idyllistä perhe-elämää, on jo kauan aikaa asunut loistohuvilassaan »Chalet de Riond Bosson»issa Geneve-järven rannalla, jossa hän uutterasti säveltää suurten esikuvainsa Chopinin ja Beethovenin tavoin. Nuoresta pitäen hän on himoinnut säveltäjän kunniaa; pianonsoittoa hän ei likikään siinä määrin rakasta, niin ilmestyksen kaltainen kuin hän pianotaiteilijana onkin. Niinpä sanotaankin, että osaa hänen suurten mestarien tulkinnoistaan, jotka aikoinaan saivat kaikki kuulijat maailmankaupungeissa myrskyisen ihastuksen valtoihin, on likinnä pidettävä ihmeteltävinä improvisatsioneina. Hänen hartaudessa vetojaan etsivä vanhojen mestarien ihailunsa on yhtä tunnettu kuin hänen vaatimattomuutensa. Tämän seikan valaisemiseksi kerrotaan mainio juttu eräästä nuoresta amerikalaisesta pianonsoittajattaresta, joka kävi katsomassa museoksi muutettua Beethovenin kotia. Monen muun merkillisyyden ohella on siellä piano, jolla Beethoven tavallisesti soitti. Katsastusmiehen suureksi kummaksi ei nuori amerikatar häikäillyt suoraa päätä ruveta juoksuttelemaan sormiaan edestakaisin koskettimilla, jolloin nykypäiväisen Bostonin valssin sävelet villeinä soivat pianosta.

»Täällä kai käy paljon monenlaisia vieraita?» kysyi amerikatar.

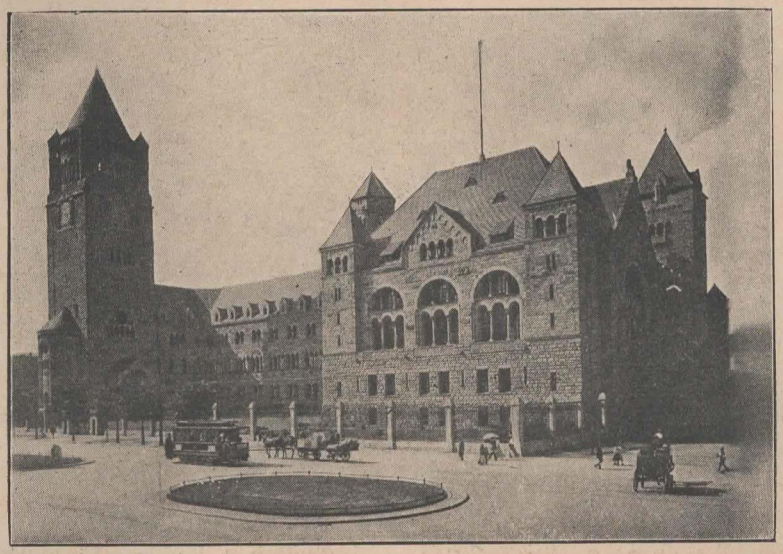

Posen puolalaisten käsissä: Tämä »kansallisteatterimme rautatieaseman luona» on Posenin linna, joka äskettäin on joutunut puolalaisten käsiin. (Alkup. valok. mukaan.)

Helsingin vanha asemarakennus, josta nyt ei ole kiveä kiven päällä sillä paikalla, jolla se on seisonut yli puoli vuosisataa ja sinä aikana ollut monen riemuisan tapaamisen, jos kaihoisan eroamisenkin todistajana. Kuvaavana seikkana mainittakoon, että kun se aikoinaan vihittiin tarkotukseensa, pidettiin sitä aivan liian suurena ja upeana laitoksena.

»Niin, ylipäänsä monenlaisia, neiti», kuului katsastusmiehen vastaus.

»Niinikään paljon kuuluisuuksia, luulisin.»

»Niinikään,niinikään. Paderewski oli täällä esimerkiksi aivan äskettäin.»

»Todellako — miten hauskaa! Hän varmaankin soitti tällä pianolla? Mahtoi sitä olla ihana kuulla.»

»Eipä niinkään», vastasi katsastusmies ja pudisti merkitsevästi päätään. »Kun häntä kehottamalla kehotettiin soittamaan, hän vastasi vaatimattomasti, ettei hän ollut kyllin arvokas sitä tekemään.»

Nuori amerikatar hieman punastui; tavallista kiiruummin hän poistui pianon äärestä, silmäsi salavihkaa ympärilleen ja katosi huoneesta. —

Paderewskin sanotaan omaavan hyvin suuret ruumiinvoimat ja kerrotaan hänen osottaneen sitä muun muassa soittamalla seitsemäntoista tuntia vuorokaudessa yhteen menoon.

Ja nyt kerrotaan niinikään — kuten alussa mainittiin — että hänestä tulee valtiomies ja presidentti. Siinä tapauksessa ovat hänen voimansa hänelle hyvään tarpeeseen. Sillä hänen maanmiehensä, puolalaiset eivät tunnu olevan kaikkein helpoimpia sormiella.

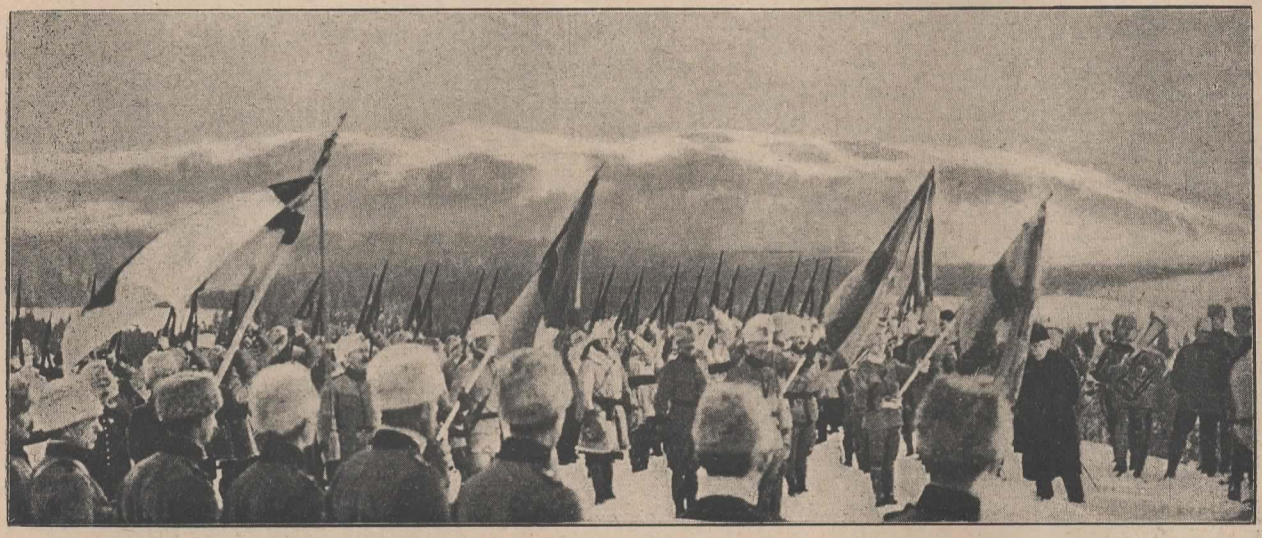

Armfeltin joukkojen kuolinmarssin 200-vuotispäivää vietettiin tammik. 10 p:nä Jämtlannissa Duved-patsaan luona sotilaallisin juhlallisuuksin, joista tässä on kuva.

REIPAS HELSINKILÄINEN MÄENLASKIJATAR.

Pitkiin aikoihin ei ole taas kuultu suomalaisten urheilijain voitoista muissa maissa. Vaikenemisen tällä alalla katkaisee tällä kertaa herttainen helsingitär, joka Ruotsissa on saanut ensimäisen palkinnon mäenlaskussa. Reipas kansallisen maineemme kantaja on nti Margareta Lerche.

POHJAN POIKAIN I:N PATALJOONAN MARSSI.

Kirjoittanut **Ilmari Rytkönen.**

Missä on tuimin taistojen tuisku
ja hurjin tykkien jyske,
missä on suurin ryssien lauma
ja missä on raivoisin ryske,
siellä, hei, siellä me tahdomme koittaa
kuntomme, taistella — voittaa!

Missä on vaikein valkeitten voitto
ja korskin mustien mahti,
missä soi kaamein kuoleman soitto,
kas, sinne, sa vapausvahti,
sinne, hei, sinne, Pohjan mies,
sun käyköhön kaunis ties.

Säihkyvät säilät ja kalskuvat kalvat,
Pohjan poijat kun voittaa,
sortuvat maahan kurjat ja halvat
ja vapaus Virolle koittaa!
Taistoon, hei, taistoon reippahin rinnoin,
ja hehkuvin riennämme innoin.

Raukka on, ken ei taistohon käy
ja ken ei veljiä puolla!
Kaunis, ilta kun hämärtäy,
on vapaussankarin kuolla.
Rakkaat armahan synnyinmaan
ne siunaavat poikiaan.

Kaukana kyllä on Suomenmaa
ja kaukana maammon manner,
vaan on tuttua poljettavaa
myös eestien taistelutanner.
Kuolema meidät jos kentillä kohtaa,
meit isien henget johtaa!

Eespäin, eespäin matkamme vie,
kun kuljemme väärää vastaan,
tuttu on meille taistojen tie
ja oikeus vaalivi lastaan!
Iskemme, kunnes raikua saa:
on vapaa jo eestien maa!

Tallinnassa 14. 1. 1919.

POLITIIKKA JA POSTILAITOS.

Korjausta kaipaava ja korjattu postileima

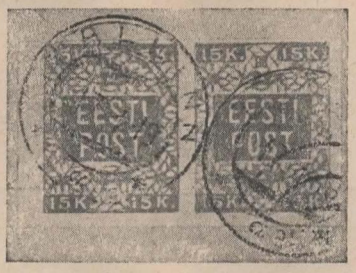

Viron kansallisia postimerkkejä.

Kaksi itsenäisyyttämme todistavaa leimaa.

POSTIMERKKEJÄ JA -LEIMOJA ON SYYTÄ JOSKUS tarkastella muidenkin kuin postilaitosten ja postimerkkien kerääjien. Kuinka paljon aihetta ajatteluun antavatkaan esim. tässä kuvatut, Suomen Kuvalehdelle saapuneet aivan melkein sattumalta valitut postimerkit ja -leimat. Ensimäinen postileima osottaa, miten entisen sortajamme kieli vielä Kesälahden postikonttorissa vallitsee. Toisen leiman olemme ottaneet pieneksi opastukseksi Kesälahden postinhoitajalle siitä, miten Oulussa ja muualla on kolmikielinen leima saatu halvalla keinolla kaksikieliseksi. Keskellä olevat postimerkit tuovat iloisen tervehdyksen Suomenlahden takaa: Virolla on omat merkit! Viimeinen leimapari on niitä, jotka nähdessään Seyn ja Bobrikoff olisivat saaneet vähintäin halvauksen.

SUOMEN POIKAIN VIROON LÄHTÖ.

Valok. K. E. Klint, Pori.

Porin puolen poikain lähtö Porista.

Valok. F. Suomela, Oulu.

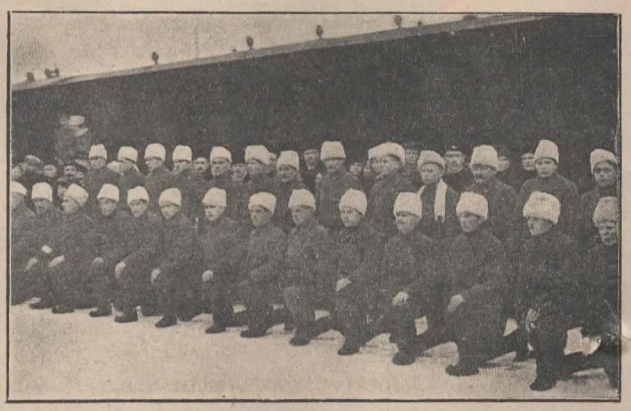

Tornion pojat lähdössä Oulusta.

HELSINGIN SUOJELUSKUNNAN ENSIMÄINEN KIERTOPALKINTO.

VÄHÄN KOLMATTA KUUKAUTTA on kulunut siitä, kun Helsingin Suojeluskunta järjestönä uudelleen herätettiin eloon. Luonnollisesti on tänä aikana tehty kuumeentapaista työtä, mutta yhtä hyvin on käsitettävä, että tämä on ehditty kohdistaa ainoastaan sisäiseen järjestelyyn. Itsessään tärkeät yksityiskohdat, niinkuin toimenpiteet miehistön taisteluhalun ja kilpailukyvyn kohottamiseksi, ovat jääneet vastaisuuden varaan.

Nyt on kuitenkin Helsingin Suojeluskunta viimemainitussakin suhteessa

päässyt pelkkiä valmisteluja edemmäksi, ja siitä on sen kiittäminen omassa piirissään syntynyttä alotetta. Vibreän pataljoonan (entisen Pellingejoukkueen) toveriliitto on näet suojeluskunnan esikunnalle tuonut kauniin ja tervetulleen lahjan: uhkean hopeapokaalin mustalla jalustalla, joka on tarkotettu kiertopalkinnoksi. Toivottavaa on, että tämä ensimäinen, suojeluskunnan omasta keskuudesta lähtenyt kiertopalkinto on omiaan innostamaan joukko-osastoja jaloon ja tulokselliseen kilpailuun.

KUINKA HANKIMME KAUNIITA ALUSVAATTEITA.

Maku tavottelee nykyjään hienostunutta yksinkertaisuutta.

Kirjoittanut **Eeva.**

ALUSVAATTEEMME JA koko se puvusto, joka kätkössä olevasta asemastaan huolimatta on elegantin naisen ylpeys, ovat viime vuosina suuresti muuttuneet. Ei enää kilpailla kankaitten ohuudella ja läpinäkyväisyydellä, pitsien hämähäkinverkonohuisella hienoudella tai koruommelten paljoudella. Alusvaatteissa on maku yhä enemmän kehittymässä hienostuneeseen yksinkertaisuuteen, ja yk ityiskohtain taiteellinen laatu saa korvata entisen koristeiden rikkauden. Useat tekijät ovat olleet vaikuttamassa tähän. Ennen kaikkea muoti, jonka parhaimmille luomille jokseenkin vaatimaton kehä on ollut edullinen, toiseksi se seikka, että on ollut miltei mahdotonta hankkia entisaikojen hienoja tarveaineita liinavaatteita varten ja lopuksi vaikeus kunnolla hoitaa arkoja pesuvaatteita.

Nykyaikaisilla yksinkertaisilla alusvaatteilla ja aamupuvuilla on usein paljoa hienostuneempi leima kuin mitä tarkimmin harkituilla pitsilaitoksilla. Salaisuus piilee kuosissa, värissä, tyylissä.

Katsoen siihen ennakkoluulottomuuteen, joka aineen valinnassa vallitsee, käytännöllinen nainen voi onneksi ilman sanottavia kustannuksia laittaa itselleen tällaisia nykyaikaisia alusvaatteita. Aivan välttämättömiä kehiä (»stommia») uudenaikaisiin pukuihin ovat kauniit, keveät alushameet, jotka usein voimme saada kokoon vanhoista varastoistamme. Piirroksemme esittää sellaisen mallin, johon useimmilla naisilla varmaan on ainekset ostamatta mitään uutta lisäksi. Suora silkkinen hame, joka alkaa lanteitten kohdalta, ja suora pitsikankainen miehusta, jonka levyä 3 silkkinauhariviä sivulla olevine litteine rusetteineen pitää koossa. Se on hyvin aistikas ja käytännöllinen alushame, sen kanssa voimme ilman muuta käyttää pitkää tunikkapuseroa, jonka lieve ulottuu melkein alas asti. Ja silloin on meillä siis koko puku. Alushame ommellaan tähän tapaan: vanha silkkileninki, oli se sitten faillea, libertyä tai charmeuseä, ratkotaan kappaleiksi ja silitetään hyvin kostean harsovaatteen läpi nurjalta puolelta. Hame on lankasuora, 1 m 20 cm leveä, päärmätty reikäompelulla tai on siinä muutamia rivejä paksuja ompeluksia liepeessä. Miehustaan käytämme leveätä pitsiä tai pitsikangasta, joka, jos se on kovin ohutta, sisustetaan tyllillä tai shiffonilla. Käsin ommellaan sievästi paulareiät, joiden läpi silkkinauhat pujotetaan, sovitettaessa vedetään niitä hiukan kokoon niin, että ne keveästi noudattavat vartalon muotoa. Hameessa on poimuja yläosassa, ja vain kaksi silkkinauhaa kannattaa sitä olkapäitten yli. Se kiinnitetään sivusta painonapeilla.

Vanhanaikaisia kampausnuttuja, sellaisia paksuja, kömpelöitä flanellisia, jotka ovat välttämättömiä porvarillisten rouvain vaatevarastoissa, eivät nykyajan kiemailevammat naisemme suvaitse. Niitä korvaavat pehmeät, kevyet, ihastuttavat silkki- tai crêpe de chine-nutut, jotka eivät suinkaan ole vailla lämpöä nekään. Kuvamme esittää mallin, jonka helposti itse voimme ommella. Se leikataan hyvin väljän kimonon tapaan, niin väljäksi että olkapäälle saadaan ulospäin käännetty laskos, jonka vaikutuksesta selusta putoaa suorana, neliskulmaisena. Tämän sievän pikku nutun reunustamme vielä joutsenenuntuvilla; ohuitten silkkilaatujen asemesta voidaan mainiosti käyttää paksumpiakin laatuja, esim. cachemire de soie. Jos sattuu vaatevarastoista löytymään vanha shiffoninen päällysleninki, saa siitä oivallisen vuorin kampausnuttuun. Pyydän lukijattaria muistamaan, että vanhan aikuista, hyvää shiffonia helposti voidaan pestä vedellä ja saippualla, taputella käsin pyyhkeen sisällä, silittää, ja on se jälleen kuin uutta ainakin.

Kolmas malli vihdoin on jotakin vallan uutta — suunnattoman yksinkertainen aamuleninki, tarkoitettu korvaamaan aamunuttua, mutta sitä kymmenkertaisesti kiemailevampi ja nuorekkaampi. Siinä on sekä hame että miehusta; miehusta pujotetaan pään yli. Se leikataan samoin kuin pieni kimono puolipitkine hihoineen ja avokauloineen; ainoana koristeena on käytetty leveätä kangaskaistaletta, jotain muuta väriä kuin puku. Mallipuku on tehty valkoisesta ja sinisenpunaisesta silkkikrepistä; hieno, pehmeä villakangas soveltuu myös tähän käytettäväksi.

Lopuksi yksinkertainen paitapusero aamuaskareitamme varten. Siinä on uusia yksityiskohtia; paidanrintamus on pilkullista kangasta, tehty aivan »herrojen malliin». Laskosryhmä itse puserossa tekee sen väljäksi. Hiha sovitellaan tarkasti; olkaviiva jokseenkin ahtaine ja matalalle aseteltuine hihanreikineen on taas jotain uutta. Väljät, kaksinkertaiset kalvosimet ovat niinikään tehdyt pilkullisesta kankaasta.

Maria Collan,
laulunopett. Helsinki.
† 17. 1. 19. * 1845.

C. F. Pöndinen,
kauppaneuvos. Mikkeli.
70 v. 18. 1. 19.

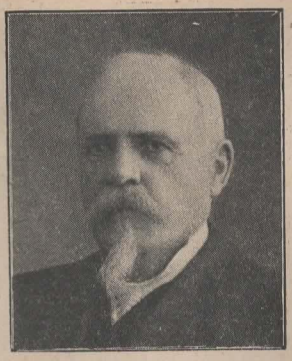

Karl Joh. von Fieandt,
professori. H:linna.
70 v. 26. 1. 19.

K. B. Hietakari,
työnjohtaja. Turku.
60 v. 21. 1. 19.

R. E. Westerlund,
toimitusjohtaja. Helsinki.
60 v. 21. 1. 19.

Josef E. Lindqvist,
kaupunginviskaali. Pori.
50 v. 18. 1. 19.

J. K. Nikander,
äsken Amerikassa kuollut
Suomi-Synoodin presidentti. * 1855.

RANNATON PISARA.

(Sairaalamietteitä.)

Kirjoittanut **Anni Kaste.**

Oon pieni, väsynyt matkamies:
tie mutkikas — minne se johtaa?
Oi yläng̈öilleköʔ — Kukaties
se usvaisen rimmen kohtaa!

Vaan Herran haltuhun jääköön se,
nyt vehmas laakso on eessä,
oi hiljaisna, ilta, himmene,
puol'-pilvessä, puolin seessä.

Ei riennä kiireisnä matkaaja —
hän talttuvin askelin astuu,
ja tuntee tummia tunteita
ja silmä herkästi kastuu.

Oi, haihtuvaista on suruisuus!
Ja kyynelverhonkin taitse
niin korkeena kaartuvi avaruus.
Sä korkeudestasi kaitse,

Sä, josta rannaton pisara —
tää sieluksi kutsuttu — lähti,
nyt ollen elämän taivaalla
sen ihanin ihme-tähti!

On kuin olis pudonneet puutteeni
kuin uimarin vaatteet santaan.
Niin kaunisna katse kantavi
yli vetten valkeaan rantaan!

On ihanaa olla ihminen,
on kevyttä kärsiä, surra,
kun povessa sykkää ikuinen,
jota koskaan mana ei murra!

Kuin hymyten ilta aamuksi saa.
Yösydän on portti kaita,
min takana taakat kirpoaa
ja aukee uusia maita . . .

H:ki $^{6}/_{1}$ 19.

Tobias Palonen,
kirkkoherra. Karijoki.
60 v. 22. 1. 19.

Elsa Järnefelt,
johtajatar. Helsinki.
50 v. 9. 2. 19.

T. E. Vaalivirta,
lääket. lis. Kouvola.
† 7. 1. 19. * 1876.

„SYDÄMELLINEN“ VASTAANOTTO.

Tanskan kaunis pääkaupunkikin oli saanut suuremman määrän ulkomaalaisia vieraita. Eräs kuvalehti julkaisi sen johdosta kannellaan tämän kuvan, varustaen sen kirjoituksella: »Köpenhamina on vastaanottanut vieraat upseerit ylenpalttisella sydämellisyydellä!»

VUOSIMUISTO: TAMMIKUUN 28 P. 1918.

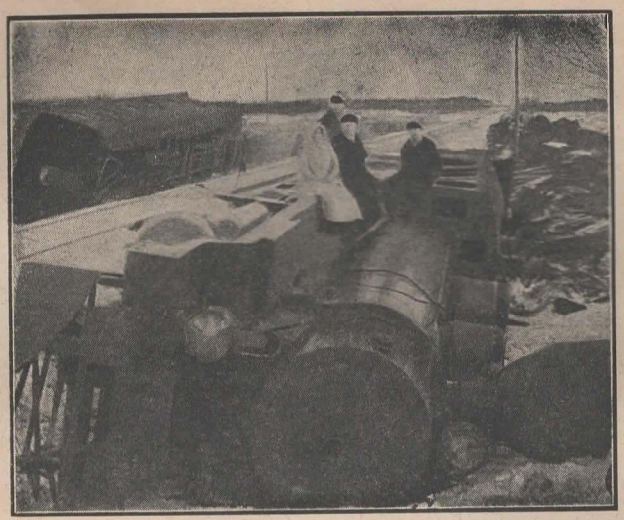

Tammik. 28 p:nä 1918 aamulla tarjosi rata Ylistaron ja Munakan välillä tämän kuvan. Kuten muistettanee pääsivät senaattorit H. Renvall, J. Arajärvi, A. Frey ja E. Y. Pehkonen poistumaan Helsingistä viimeisellä junalla kapinan alkaessa viime tammik. 27 p:n illalla. Matkalla Pohjanmaalle juna erehdyksestä valkoisten toimesta suistettiin kiskoilta. Junassa olleet matkustajat säilyivät kuitenkin vahingoittumattomina. »Senaattorijunan» veturin tien ohessa on valokuvannut hra O. Kuula.

MIKSI

vaikenevat tai torkkuvat suksirasvamaakarimme nykyään. kosk'eivät ilmoita, eiväikä tarjoa tavarataan ..?

Yksi ainakin — allekirjoittanut — yrittää vielä palvella teitä, te Suomen lylynlykkijät lyhyttukkaiset. — Mitenkä? No, jos nyt lähetätte osotteenne ohella suljetussa maksetussa kirjeessä Smk 2: — »meille» (ja se heti tehkää!), niin oitis paluupostissa lähetän Teille uusimman (3 painos) *„Pikahiihdon koulun“* ja *hinnaston*, reklaamivihkoineen, *mainioimmista suksivoiteista* sekä tiedotuksen niiden, s:voiteiden, *valmistusohjeista*. — Mutta muistakaakin tilata, ja *heti*, kun tarjotaan.

J. Veli Heikinaho.
Os. Ypäjä.

KUONOKOPPA IHMISILLÄ.

Amerikalaisille ominaisella kekseliäisyydellä ovat suuren lännen asukkaat ryhtyneet taisteluun espanjantautia vastaan varustautumalla varta vasten tehdyllä naamarilla. Oikein asetuksella on kielletty esim. San Fransiscossa käymästä kadulla tai huoneissa, joissa on useampia kuin 3 ihmistä, ilman tätä kuonokoppaa.

KOTITEOLLISUUS O.Y. PIRTTI

Helsinki Bulevardink. 2.
Tampere Hämeenk. 9.

Huonekaluja, puutarhakalustoja, korituolia, akkunaverhoja, huonekaluja pumpulikankaita, mattoja, raanuja, pöytäliinoja, Rauman ja Orimattilan pitsiä, rintaneuloja y. m.

Dan Ward'in Kukkakauppa

Aleksanterinkatu 48
Puh. 7535

Suosittelee aina suurta ja kaunista varastoaan.

Tilaukset suoritetaan nopeasti ja aistikkaasti.

PARAS KEINO OPPIA KIRJANPITO.
OPPIKAA SE KOTONANNE KIRJEVAIHDON AVULLA!

Pääpaino opetuksessa pannaan kirjanpidon todelliseen ymmärtämiseen. Kansak. tiedot vaaditaan pyrkiviltä. Kurssit saavuttaneet suosiollisen tunnustuksen ja laajan levikin. Läh. tietoja kursseista lähettää 75 p:nistä Kamreeri HEIKKI LIPOLA Turku.

Turistihospitsi
HELSINKI .·. Vladimirinkatu 17
Puhelin 1311
Hotelli Saima
TURKU .·. Puh. 23.
Siistit ja rauhalliset Puhelimet huoneissa!
Kunnioittaen Olga Rannikko.

Koti-Aitta
Ludvikinkatu 5, Helsinki
Puhelin 72 61
Huonekaluja y.m. sekalaistavaroita.

LANKILANKOSKEN HUOPATEHDAS LAPUA

Huopasaappaita ja Hamutsoja

Pyytäkää hintatarjouksiamme

LANKILANKOSKEN HUOPATEHDAS
Lapua

AJANVIETETTÄ!

Puusepille päänvaivaa.

Miten tämä on tehtävä?

Te näette tässä puisen kuution, joka on tehty kahdesta puukappaleesta: kuution yläpuoleisessa osassa on ulkonevat pykälät, jotka menevät alapuolella olevan puupalan vastaaviin uur-

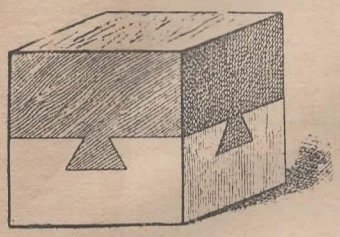

teisiin. Mutta kiinnittäkääpä huomionne pykälien asemaan ja selittäkää, miten puuseppä on osannut tehdä tuollaisen kuution.

Selityksiä viime numerossa olleisiin ajanvietetehtäviin.

1. Sukututkimuksen omituisia tuloksia.

Omituinen tulos esivanhempien luvun laskemisessa johtuu siitä, ettei siinä ole otettu huomioon erästä yksinkertaista seikkaa. Meidän aikaisemmat esivanhempamme nim. voivat olla läheisiä sukulaisia keskenään ja niin ollen niillä on yhteisiä esivauhempia. Minun isälläni ja äidilläni on ehkä jo 5:nnessä tai 6:nnessa polvessa ollut yhteinen esi-isä, joka on ollut myös teidänkin, lukija, esi-isänne. Tämä seikka sotkee meidän laskelmamme kokonaan ja vähentää esivanhempain lukua sangen tuntuvasti.

2. Autotalli.

Siirrot ovat tehtävät seuraavassa järjestyksessä. Numerot merkitsevät automobilien numeroja ja kirjaimet talleja (neliöitä). Kaiken kaikkiaan tarvitaan 43 siirtoa. Nämä nimittäin.

6—G	5—C	5—H
2—B	2—B	3—C
1—E	1—E	5—G
3—H	8—I	2—B
4—I	1—G	6—E
3—L	2—J	5—I
6—K	7—H	6—J
4—G	1—A	
1—I	7—G	
2—J	2—B	
5—H	6—E	
4—A	3—H	
7—F	8—L	
8—E	3—I	
4—D	7—K	
8—C	3—C	
7—A	6—I	
8—G	2—J	

"6—G" merkitsee: automobili N:o 6 siirretään neliöön G, j. n. e.

3. Kärpäset uutimella.

Pienet nuolet kuviossa osottavat, mitkä kärpäset siirtyivät, ja mihin ruutuihin ne siirtyivät:

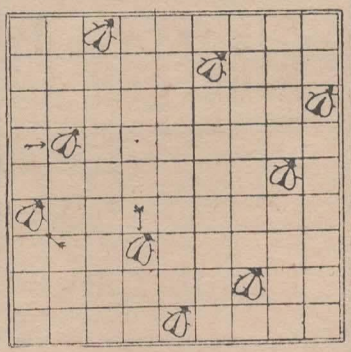

Elämä vai kuolema.

Kummallinen oikeustapaus.

Eräässä valtakunnassa oli kummallinen tapa. Jokainen kuolemaan tuomittu rikollinen sai ennen tuomion täytäntöön panoa vetää arpaa, mikä antoi vielä pelastumisen toivon. Tyhjään laatikkoon pantiin kaksi paperilappusta, joista toisessa oli kirjoitettuna *„Elämä"*, toisessa *„Kuolema"*. Jos tuomittu veti edellisen lappusen, sai hän armahduksen; jos taas hän onnettomuudekseen veti lappusen, jossa oli *„Kuolema"*, pantiin tuomio täytäntöön.

Eräällä miehellä, joka asui mainitussa valtakunnassa, oli vihamiehiä, jotka panettelemalla saivat hänet haastetuksi oikeuteen. Valheellisia todistajia käyttäen saivat he asiansa perille: mies tuomittiin kuolemaan. Eikä siinä kyllin: vihamiehet eivät aikoneet jättää syyttömästi tuomitulle vähintäkään pelastumisen mahdollisuutta. Yöllä ennen tuomion täytäntöönpanopäivää he ottivat laatikosta lappusen, jossa oli *„Elämä"*, ja panivat tilalle lappusen, jossa oli *„Kuolema"*. Ottipa tuomittu nyt kumman lappusen hyvänsä, — hän ei missään tapauksessa voinut välttää kuolemaa.

Niin ajattelivat vihamiehet. Mutta miehellä oli myöskin ystäviä, jotka pääsivät vihamielisten juonien perille. He menivät vankilaan ja kertoivat tuomitulle, että laatikossa oli molemmissa lappusissa kirjoitettu *„Kuolema"*. Ystävät pyysivät miestä paljastamaan tuomareille vihamiestensä petoksen ja vaatimaan laatikon tarkastusta.

Mutta, ystävien suureksi hämmästykseksi tuomittu pyysi heitä pitämään vihamiesten juonen visusti salassa ja vakuutti, että silloin juuri hän pelastuu. Ystävät luulivat miehen menettäneen järkensä.

Seuraavana aamuna tuomittu, puhumatta mitään vihamiestensä petoksesta, veti arvan — ja pääsi vapaaksi.

Miettikääpä, miten mies pääsi näköjään aivan toivottomasta asemasta. Ratkaisu vaatii aikamoista kekseliäisyyttä. Ehkä se paremmin onnistuu, jos ajattelette itse olevanne tuomitun asemassa. Selitämme S. K:n ensi numerossa tämän pulman.

Ei aina.

Herra (änkyttävälle kerjäläiselle): Änkytättekö te aina noin?

Kerjäläinen: E-e-ei aina. Si-si-silloin va-vaan ku-kun mimi-minä pu-puhun.

„Kuuromykkä".

Vanha Karlssoni on kerjuuretkellä mukanaan tavaksi tullut kerjuupaperi, jonka hän ojentaa sanoen: »Hyvää päivää».

Rouva (luettuaan paperin): Mutta ettehän te ole kuuromykkä: tehän sanotte »Hyvää päivää».

Karlssonni: »Niin, mutta se onkin ainoa, mitä minä osaan sanoa».

□□□

Lasten keskustelua.

Odotetaan perheenlisäystä. Olli ja Maija keskustelevat tulevasta tapahtumasta.

Maija: Kumman sinä mieluummin ottaisit, pienen veljen vai pienen sisaren.

Olli: Jos äidille on samantekevä, niin ottaisin minä mieluummin pienen ponny-hevosen.

Näköhäiriö sekin!

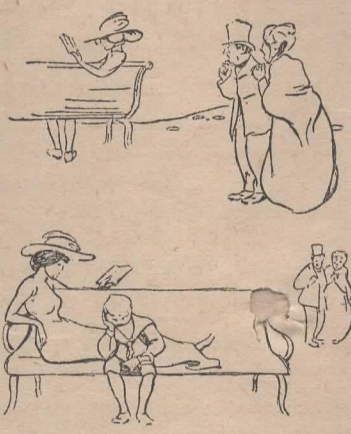

— Mitä te lapset leikitte?

— Me kieritämme lumipalloa.

— Silloinhan pikku velikin saa olla mukana.

— Hän onkin mukana — hän on pallon sisällä.

STENMANIN TAIDESALONKI

Erottajakatu 7, klo 10—8

Maan etevin taidekauppa

Erikoisnäyttelyjä **Pysyväinen näyttely**

Vapaa pääsy

Tämän vuoden ensimäiset uutuudet.

Tieto-, taide-, kaunokirjallisuus-, jääkäri-, nuorison y. m. kirjoja.

Alfred Binet

Aikamme ajatuksia lapsista

TURKU, Puutarhak. 24

Suomentanut A
tanut tri J. V.
Kirjan tekijä — kokeellisen sielutieteen edustaja — esittää, miten kokeiden avulla saadaan selville lasten tietopuolinen y. m. kehitysaste. Nid. 12: —; sid. 16: —.

Axel Gabriels

Victor Westerholm.

Suomentanut Edward Richter. Sangen hienosti toimitettu ja painettu taidekirja. Yli puolen sataa taideteosjäljennöstä. 13: 50.

Erik Heinrichs

Itämeren ääriltä.

Uusin jääkärikirja, joka kuvaa jääkärien retkiä Saksassa ja itäisellä sotarintamalla Itämeren maakunnissa. 7: —.

Lauri ja Leo Harmaja

Kansantaloustieteen oppikirja.

Toinen, lisätty painos. Nid. 8: —; sid. 12: —.

M. Hyvönen

Nuorten puutarhakirja.

Tässä toisessa painoksessa on otettu huomioon viime vuosina tapahtuneen käytännöllisen puutarhaviljelyksen yleistymisen kokemukset ja tarpeet. Nid. 3: —; sid. 4: —.

P. Munch

Yhteiskuntaoppi.

Suomen oloihin sovitettu, nykyoloja vastaamaan toimitettu 4:s painos. Toimittaja maist. Y. O. Ruuth. Nid. 3: —; sid. 4: 50.

Nylander—Cajander

Lypsykarjan hoito.

3:s painos. Sid. 9: —.

O. Relander

Vankilasta ja Siperiasta.

Uusi mielenkiintoinen kuvaus Venäjän sortohallituksen uhriksi ja vangiksi joutuneen suomalaisen kokemuksista vankeusajalla. 7: —.

Kari Vallio

Prinsessa Kultakutri.

Lyhyehköjä herttaisia satuja ja runoja lapsille, joukossa Nobelin palkinnon saajan Tagoren runojen suorasanaisia mukaelmia. Hauskasti kuvitettu. 5: 50

Paavo Warén

Saksalais-suomalainen kauppakirjeenvaihto.

2:nen painos. Nid. 5: —; sid. 7: 50.

J. H. Vennola

Maakysymys talouspolitiikassamme.

Huomiontekoja maaseudun maanomistusoloista. 12: —.

Kustannusosakeyhtiö OTAVA, Helsinki.

Kustannusosakeyhtiö Otavan kirjapaino, Helsingissä, 1919.